

Ezúttal is kétféle emberi magatartás közötti ellentét jelenik meg a példázatban. Természetesen látom és értem Jézus figyelmeztetését, útbaigazítását viselkedésemre vonatkozóan. Noha nem vagyok sem farizeus sem vámszedő, csupán egy teremtett ember (vagy tán még az sem, ha nem úgy történt teremtése az embernek, a léleknek, ahogy az írások mutatják), mégis magamra veszem a példabeszédben rejlő figyelmeztetést.

Miről is van szó?

Egy elbizakodott ember öndicséretéről, embertársai lenézéséről, ami a példázat szerint nem helyes cselekedet. Tudatos énem azt mondja: ne nézzek le senkit, ne magasztaljam, azaz ne dicsérjem önmagam semmilyen cselekedetemért. Noha ebben a példázatban a farizeus csupán imádkozik, hálát ad akkori tudatos létének szintjéért. Ha úgy tetszik, lelki állapotáért mond köszönetet, amiért nem olyan, mint az általa megvetett bűnösök.

Az ember viselkedéséért agya, azaz agyának működése a felelős. Ébrenlétünk nagyon nagy százalékában a tudatalatti agy vezérel bennünket, azaz az ösztönünk. A tudatos énkünk, egyesek szerint a lelkünk (tudatunk) az, amely személyiségünk tükrében tud változtatni tudattalan cselekedeteinken.

Feltehetően mindannyiunkkal előfordult már, hogy tettünk vagy mondtunk valamit és szinte be sem fejeztük, szégyenkezve, elpirulva szóltunk: „bocsánat, ezt nem akarattal tettem/mondtam.”.

Mi történt? A tudatos agy, későn adott parancsot a tudatalattinak, ezért csattant a pofon, szállt a szitokszó. Lehet, hogy dicséret, magasztalás illeti tudatos agyunk gyors reakcióját, amennyiben az a helyes, a jézusi szeretetnormák szerint történik? Valószínűleg, mivel felülemelkedtünk ösztönünkön.

Az idézet szerint lesz, aki felmagasztalja a vámszedői magatartás szerinti irgalmasságot kérő, bűnbánó (gyenge, vagy lassú tudatos agyi szinttel rendelkező) megalázkodó embert (lelket).

Egy másik idézet (Zsoltárok könyve) arra biztat, magasztaljuk az Istent. Vajon szüksége van-e Istennek az ember magasztalására? Vagy arról van szó, hogy az ember annyira fél, inkább megalázza magát, dicsőítve istenét, csak hogy irgalmas legyen ítélkezésénél? Nem hiszem, hogy kötelező emberi viselkedésnek kell lennie a magasztalásnak, a megalázkodásnak.

Ezzel együtt helyeslem az öndicsérettől mentes emberi magatartást; az önmagunk tisztán látását (önmagunkhoz képest hol tartunk a szeretetadás kérdésében?). Szükséges a folyamatos önmonitorozás, az önfejlődésre való törekvés.

Élnünk kell, a szó legnemesebb értelmében meg kell élnünk létünket. Ebben a folyamatosan változó világban lehetőségeinkhez képest gyors és helyes döntéseket kell hoznunk, melyeket mindig a jézusi mércéhez kell igazítanunk.

Lehet, hogy a 14. vers pedagógiai célzatú? Előfordul, hogy csak akkor váltok tudatos módra, ha tükröt tartanak elém? Mindenesetre igyekszem méltatni, megdicsérni (felmagasztalni) a hozzám közelálló szeretteimet, amikor számomra is követendő cselekednek. Jó megtapasztalni, hogy az ember képes törekedni a jóra, a szeretetre, amit önmaga és a mellette levő másik ember is megérezhet.

Ha kérhetem, ha szólhat úgy imám, mint Jézusé az Atyjához, miszerint adjon erőt jobbat lennem, azaz tudatos agyműködésem minél nagyobb mértékben irányítsa életemet, úgy, ahogy jézusi szeretetnormám kívánja, akkor ezt kérem magam és mindazok számára, akik szeretnék jobbat tenni a földi létet.

Amen

Habos László, Érd